



Granskning av årsredovisning 2010

Hultsfreds kommun

Revisionsrapport

18 mars 2011

Caroline Liljebjörn

Eva Gustafsson



Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	4
2.1	Bakgrund.....	4
2.2	Revisionsfråga och metod.....	4
3	Granskningsresultat.....	6
3.1	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	6
3.1.1	Förvaltningsberättelse.....	6
3.1.2	Balanskrav	8
3.1.3	God ekonomisk hushållning.....	8
3.2	Rättvisande räkenskaper	11
3.2.1	Resultaträkning	11
3.2.2	Balansräkning.....	12
3.2.3	Kassaflödesanalys	12
3.2.4	Sammanställd redovisning	12
3.2.5	Tilläggsupplysningar	13



1 Sammanfattning

Vi bedömer att årsredovisningen i all väsentlighet redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

Kommunen redovisar ett resultat på 6,5 mnkr för 2010, vilket är 7,3 mnkr lägre än föregående år. Orsaken är framförallt att ett ägartillskott har lämnats till det helägda dotterbolaget Hultsfreds Kommunala Industrier AB på 8,0 mnkr. Medlen ska användas för att utveckla verksamheter inom upplevelseindustrin.

Vi bedömer att balanskravet är uppfyllt och att det inte finns några tidigare års negativa resultat att återställa.

Vi bedömer att tre av de finansiella målen inte uppnås i och med kommunens resultat- och ställning år 2010. Ett av målen uppnås delvis medan övriga mål är av mera långsiktig karaktär och kan inte bedömas utifrån ett enskilt år, men sedan målen antogs överensstämmer utvecklingen med de uppställda målen.

Vi bedömer att redovisningen av måluppfyllelsen bör utvecklas när det gäller de verksamhetsmässiga målen, vilket innebär att en enhetlig struktur för redovisning av målen och måluppfyllelsen utarbetas. Utvärderingen av målen bör tydligt vara kopplade till budgetens verksamhetsmål för att underlätta för läsaren av årsredovisningen att dra slutsatser huruvida målen uppfyllts eller inte.

Sedan föregående år har kommunen anpassat sig till följande normgivning:

- KRL:s kap 2 § 7 avseende systemdokumentation och behandlingshistorik.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2 Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.



Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag har ej granskats inom ramen för årsredovisningen utan ingår istället i granskningen av den övergripande ansvarsutövningen.

Granskningen har utförts enligt god revisions sed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

Rapporten har faktagranskats av kommunens ekonomichef Mats Stenström.

3 Granskningsresultat

3.1 Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1 Förvaltningsberättelse

3.1.1.1 Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning.

Kommunens ekonomi analyseras med utgångspunkt från den så kallad RK-modellen. Under rubriken risk och kapacitet redovisas finansiella nyckeltal som kommunens resultat, nämndernas budgetavvikelser samt soliditeten. Resultatet uppgår till 6,5 mnkr och nämnderna visar totalt sett ett överskott jämfört med budget på 8,3 mnkr före jämförelsestörande poster. Verksamhetens nettokostnader uppgår till 99,1 % av skatteintäkter och statsbidrag. Soliditeten, som visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats av skatteintäkter, har ökat med 1,3 % till 44,4 %. Vi bedömer att analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild.

För att analysera kommunens risk och kontroll analyseras likviditeten, borgensåtagandet samt budgetföljsamhet och prognossäkerhet. Jämfört med uppföljningen i september blev årsresultatet 12 mnkr bättre än prognosen visade. Vi instämmer i kommunens bedömning att prognossäkerheten bör förbättras. Avslutningsvis beskrivs hur ekonomin förväntas utvecklas de närmaste åren.

Händelser av väsentlig betydelse.

Årsredovisningen innehåller en beskrivning av viktiga händelser uppdelat på respektive nämnd.

Förväntad utveckling.

Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen av kommunens ekonomi, kopplat till både omvärldsfaktorer och befolkningsutvecklingen. Vi instämmer i den bedömning som görs i förvaltningsberättelsen att den viktigaste faktorn för kommunens ekonomiska framtid är att planera och genomföra förändringar av verksamheterna i syfte att anpassa kostnaderna till det minskade invånarantalet.

Väsentliga personalförhållanden.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas i enlighet med KRL 4:1 a, vilket innebär att frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt att den är åldersindelad. Sjukfrånvaron uppgick till 4,96 % under år 2010.

I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen som till exempel antal årsarbetare, tillsvidareanställda per förvaltning och åldersstruktur. På grund av byte av lönesystem redovisas inga jämförelsetal.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2. Under år 2010 är det främst kommunen som bidragit till koncernens positiva resultat på 4,3 mnkr.

Obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionskulden och placerade pensionsmedel i enlighet med RKR 7.1. Åtagandet uppgår per december 2010 till totalt 415,1 mnkr och placerade medel för framtida pensionsutbetalningar uppgår vid årsskiftet till 94,5 mnkr (marknadsvärde).

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten.

Detta avsnitt behandlar information och analys rörande prestationer, kvalitet och mål. I nämndernas verksamhetsberättelser redovisas nyckeltal för olika typer av verksamhetsområden. Utöver det finns ett särskilt avsnitt med nyckeltal uppdelade per verksamhet inom respektive nämnd.

3.1.1.2 Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Investeringsredovisningen visar att kommunens investeringar uppgår till 35,1 mnkr jämfört med budgeterade 39,2 mnkr. De största projekten avser ombyggnad av Eklidens äldreboende (9,0 mnkr), ombyggnad och energieffektivisering av Albäcksskolan (3,7 mnkr), ombyggnad av Lindblomsskolans paviljong (3,3 mnkr) samt åtgärder på vatten- och avloppsverk (4,8 mnkr).

3.1.1.3 Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. Vi noterar att driftsredovisningen går att härleda till resultaträkningen vilket gör kopplingen tydlig och underlättar för läsaren.

Nämndernas utfall och budgetavvikelse för åren 2010 och 2009 redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per nämnd, mnkr	Utfall 2010	Utfall 2009	Budget- avvikelse 2010	Budget- avvikelse 2009
Kommunstyrelse	191,2	176,8	-3,7	-0,8
Barn- och utbildningsnämnd	244,6	250,1	-3,1	-1,3
Miljö- och byggnadsnämnd	7,5	7,5	0,7	0,9
Socialnämnd	256,8	260,2	9,1	6,3
Jämförelsestörande poster	8,0	-1,2	-8,0	1,2
Pensioner, elimineringar och oförutsett	-32,3	-33,2	5,3	6,9
Summa driftsredovisning	675,8	660,2	0,3	13,4

Avvikelsen gentemot beslutad budget är positiv med 0,3 mnkr. Jämförelsestörande poster ingår med 8,0 mnkr (ägartillskott till HKIAB).

Kommunstyrelsen och barn- och utbildningsnämnden redovisar en negativ avvikelse gentemot budget med totalt 6,8 mnkr. Övriga nämnder redovisar en positiv budgetavvikelse med totalt 9,8 mnkr.

De största avvikelserna kommenteras i förvaltningsberättelsen. I respektive nämndsredovisning finns ytterligare kommentarer till avvikelserna.

3.1.2 Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning att balanskravet har uppfyllts.

Avstämningen i förvaltningsberättelsen visar att resultatet enligt balanskravet uppgår till 9,9 mnkr efter justering för reaförluster (3,4 mnkr) till följd av försäljning av fastigheterna Centralskolan i Virserum och Hotell Dacke i Virserum. Det finns inga negativa resultat att återställa från tidigare år.

3.1.3 God ekonomisk hushållning

Enligt lagstiftningen ska kommunen ange mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att de finansiella målen inte uppnås i och med kommunens resultat- och ställning år 2010.

Vi bedömer att redovisningen av måluppfyllelsen bör utvecklas när det gäller de verksamhetsmässiga målen vilket innebär att en enhetlig struktur för redovisning av målen och måluppfyllelsen utarbetas. Utvärderingen av målen bör tydligt vara kopplade till budgetens verksamhetsmål för att underlätta för läsaren av årsredovisningen att dra slutsatser huruvida målen uppfyllts eller inte.

3.1.3.1 Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i programmet för tillväxt och näringsliv 2005-2010. I tabellen nedan redovisas målen, utfallet och måluppfyllelsen:

Finansiellt mål	Utfall 2010	Måluppfyllelse
Årets nettoresultat bör uppgå till lägst två procent av nettokostnadsomslutningen (14,0 mnkr 2010).	Årets resultat uppgår till 6,5 mnkr	<i>Målet är inte uppnått.</i>
De totala investeringarna 2005-2010 bör inte överskrida summan av avskrivningarna.	Årets nettoinvesteringar blev 26,0 mnkr, medan avskrivningarna blev 24,6 mnkr. Nettoinvesteringarna för åren 2005-2010 var 209,3 mnkr medan avskrivningarna var 128,4 mnkr.	<i>Målet är inte uppnått.</i>
Nettoamorteringen av kommunens låneskuld bör vara minst 10 mnkr per år.	Under året har ingen amortering gjorts.	<i>Målet är inte uppnått.</i>
Den nuvarande utdebiteringen på 22,06 kr per skattekrona skall inte höjas. På sikt skall kommunen verka för att anpassa utdebiteringen till länsgenomsnittet.	Skillnaden mot den genomsnittliga skattesatsen för länets kommuner har minskat från 49 öre till 32 öre mellan åren 2005-2010.	<i>Det första målet har uppnåtts. Det andra målet är av långsiktig karaktär och kan inte bedömas utifrån ett enskilt år.</i>
På sikt skall inte kommunen belastas av någon låneskuld.	Kommunens totala låneskuld per den 31 december är 102,8 mnkr. Sedan den 31 december 2004 har låneskulden minskat med 51,5 mnkr.	<i>Målet är av långsiktig karaktär och kan inte bedömas utifrån ett enskilt år.</i>

Kommunkoncernens totala låneskuld bör inte ökas.

Kommunkoncernens totala låneskuld per den 31 december är 408,7 mnkr, en ökning med 1,5 mnkr sedan föregående år. Sedan den 31 december 2004 har låneskulden minskat med 21,4 mnkr.

Målet är av långsiktig karaktär och kan inte bedömas utifrån ett enskilt år.

Målen antogs i programmet för näringsliv och tillväxt 2005-2010. Sammanfattningsvis uppnås ett av de finansiella målen delvis medan tre av målen inte uppnås. Två av målen är av mera långsiktig karaktär och kan inte bedömas utifrån ett enskilt år, men från början år 2005, då programmet för näringsliv och tillväxt inleddes, överensstämmer utvecklingen av kommunens och koncernens låneskuld med de uppställda målen. Det gäller även för kommunens skattesats där skillnaden mot den genomsnittliga skattesatsen för länets kommuner har minskat.

3.1.3.2 Mål för verksamheten

I budgeten för 2010 finns verksamhetsmål för delar av kommunstyrelsens verksamheter, för barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden. I nämndernas verksamhetsberättelser redovisas i varierande utsträckning utfallet mot verksamhetsmålen.

Barn- och utbildningsnämnden: I budgeten finns mål från skolplanen samt kostnadsmål inom områdena barnomsorg, grundskola och gymnasieskola. I årsredovisningen redovisas uppföljning av målen bland annat i form av resultatet av enkäter som ställts till föräldrar och elever i vissa åldersgrupper. Kostnadsmålen följs upp genom jämförelser mot riksgenomsnittet och budget. Andelen elever i årskurs 9 med gymnasiebehörighet samt andelen elever med godkänt betyg i kärnämnen för årskurs 9 och gymnasiet jämförs med genomsnittet för riket.

Socialnämnden: I årsredovisningen redovisas uppföljningen till nämndens strategiska mål med tillhörande resultatmål för verksamheterna vård och omsorg, kommunal psykiatri samt individ- och familjeomsorg. Resultatmålen beskriver vilken statistik som ligger till grund för utvärderingen av målen. Pilar indikerar om målen har uppnåtts eller inte enligt följande:

Övergripande:	ett mål har uppnåtts
Vård och omsorg:	sex mål har uppnåtts, ett mål har inte uppnåtts
Individ- och familjeomsorg:	två mål har uppnåtts, fem mål har inte uppnåtts

Styrelsen och övriga nämnder redovisar måluppfyllelse, dock inte med koppling till de mål som har antagits i budgeten för 2010.

3.2 Rättvisande räkenskaper

3.2.1 Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Årets resultat uppgår till 6,5 mnkr jämfört med 13,8 mnkr föregående år.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år:

<i>Resultaträkning</i>	<i>Utfall 2010</i>	<i>Utfall 2009</i>	<i>Ökn/ Minsk</i>
Verksamhetens intäkter	155,7	149,6	4,1 %
Verksamhetens kostnader	-831,5	-809,8	2,7 %
Avskrivningar	-24,6	-24,1	2,1 %
Verksamhetens nettokostnader	-700,4	-684,3	2,3 %
Skatteintäkter	479,0	476,7	0,5 %
Generella statsbidrag	226,1	216,4	3,9 %
<i>Summa skatter och statsbidrag</i>	<i>705,1</i>	<i>693,1</i>	<i>1,7 %</i>
Finansiella intäkter	0,4	0,5	-20,0 %
Värdeförändring pensionsmedel	4,4	8,8	-50,0 %
Finansiella kostnader	-3,0	-4,4	-31,8 %
Årets resultat	6,5	13,8	-52,9 %

En analys av händelser, förändrade redovisningsprinciper och ”opåverkbara” poster som haft väsentlig påverkan på *skillnaden* mellan åren redovisas nedan.

- Sveriges Kommuner och Landsting beslutade under år 2009 om en engångsutbetalning till alla medlemmar. Betalningen gjordes i början av år 2010 och Hultsfred fick 787 tkr. Enligt SKL:s cirkulär 09:38 skulle intäkten ha redovisats 2009. Eftersom ingen fordran på SKL bokades upp under år 2009 har intäkten påverkat resultatet under 2010.
- Fastigheterna Centralskolan i Virserum och en del av hotell Dacke i Virserum har sålts för totalt 8,5 mnkr. Försäljningen skapade en realisationsförlust med 3,1 mnkr som belastat resultatet år 2010.

- Aktieägartillskott har lämnats till HKIAB med 8,0 mnkr för framtida satsningar. Beloppet har specificerats som en jämförelsestörande post. Ytterligare 1,0 mnkr har tillförts bolaget för täckning av förluster.
- Tillfälligt konjunkturstöd har erhållits med 13,6 mnkr.
- Värdeökningen av pensionsplaceringarna hos KLP var 4,4 mnkr under året jämfört med 8,8 mnkr året innan. Den främsta anledningen är tidigare års nedskrivningar som återfördes under år 2009 samt att de finansiella intäkterna minskat.

3.2.2 Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Vi bedömer att balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter. Bilagor och specifikationer till balansräkningens poster finns i tillräcklig omfattning.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Kommunen redovisar exploateringsmark under anläggningstillgångar i stället för under omsättningstillgångar och följer därmed inte god redovisningssed. Det pågår ett arbete med att identifiera de tomter som ska redovisas som omsättningstillgång.

3.2.3 Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar och att noter finns i tillräcklig omfattning.

Vi bedömer att överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Årets kassaflöde uppgår till -14,7 mnkr jämfört med +9,1 mnkr föregående år. Kommunens likvida medel uppgår vid årets slut till 26,8 mnkr jämfört med 41,5 mnkr föregående år.

3.2.4 Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Vidare bedömer vi att konsolideringen av underliggande enheter beskrivs på ett korrekt sätt och att olikheter i redovisningsprinciper mellan enheterna framgår.



Vi bedömer att KRL:s krav uppfyllts såväl avseende 8.1 som 8.2 samt att rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning har följts.

3.2.5 Tilläggsupplysningar

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar i allt väsentligt uppfyller KRL:s krav och i stort sett lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

Enligt KRL kap 2 § 7 ska kommunerna upprätta sådana beskrivningar över bokföringssystemets organisation och uppbyggnad som behövs för att ge överblick över systemet (systemdokumentation). Dokumentationen kan även öka kunskapen om hela redovisningssystemet vilket minskar sårbarheten och gör att de ansvariga får en bättre kontroll över redovisningssystemet (inklusive alla försystem). Kommunen har under året i det närmaste färdigställt en systemdokumentation.

2011-03-18

Caroline Liljebjörn
Projektledare, kundansvarig

Eva Gustafsson
Revisionskonsult